

Szent István után.

Első szent királyunk névün-nepe ebben az évben is hagyományos fénnel és lélekemelő külsőségek között folyt le Budapesten, ahova nemcsak a magyar vidék ontotta a látogatókat, hanem idegen országokból is sok ezren zárandokoltak el, hogy tanuljanak a felelevenített magyar multnak.

Megszoktuk már, hogy ilyenkor szemünk elé táruljon mind az a kincs és gazdagság, mind az a káprázatos látnivaló, aminek híre eljutott már a tengereken túlra is. A világháború előtt olyan idegenforgalom középpontja volt augusztus 20.-a, hogy valóságos legendák keringtek róla. Aki az Ázsiából elhozott uri pompában és nyugodt, sohasem kiabáló férfiaságban akart gyönyörködni, megnézte a Szent István-napi körmenetet, amelyben megtalálta maradéktalanul mindazt, amit máshol hasztalan keresett. A diszmagyartól a legegyszerűbb földmives gunyáig és a modern női ruhától a falusi pártás viseletig annyi látni és megfigyelni való akad, hogy még mi magyarok is büszke öntudattal lépegetünk a Szent Király jobbján, a végeláthatatlan sokadalomban.

Azóta azonban nagyot fordult a világ kereké. Megfigyeltünk, megkoptunk és elszegényedtünk. Ma már csak a féltveőrzött régi ruhát viseljük és mielőtt kilépünk benne az utcára, aggódva vizsgáljuk, hogy vajon mit hagyott meg belőle az idő lassan őrlő kegyetlen foga? Mert arra már a módosabbaknak sem telik, hogy újat csináltassanak. És mi mégis büszkéek vagyunk ezekre a régi

kopott ruhákra, melyekben elődeink is ugyanolyan hódolattal és ugyanolyan szent rajongással ünnepelték első királyunkat. Az elszakított magyar területekről magyar véreink nem tudtak eljönni hozzánk, csak lélekben jöhettek velünk és a rádió láthatatlan ereje vitte hozzájuk a magyar szót és magyar szívet mely mostanában tele van fájdalommal és nagy-nagy reménykedéssel.

Megfigyeltünk a Szent-Jobb után haladókat, de az idegen hatalom szuronyordejé csak a testet tarthatja távol, de nem ölheti meg azt a szellemet, amely ezer esztendeig összemarkolt minden szál magyart a világ legeldugottabb zugában is. Sok sok millió ember hiányzik a régiak közül, de mi mégsem esünk kétségbe, mert tudjuk, érezzük, hogy lesz még egyszer amolyan békebeli káprázatos Szent István napi körmenet, amelyben ott lesznek a Felvidék, Erdély, Délvidék, és Nyugatmagyarország gyermekei is.

Megkoptunk köntösünk, ellopott millióink és tisztességes szegénységünk a szebb jövőt jelenti a mi szemünkben. Aki nyitott szemmel és gondolkodó fejjel vizsgálta ezt a szegénységben is egyedül álló idej Szent-Jobb körmenetét, annak nagy-nagy melegséggel telt meg a szíve. Mert van e még a világnak egy olyan nemzete, amely ekkora mértékletességgel és önuralommal és ekkora méltósággal tudja viselni kegyetlenségét? Más közönséges faj régen térdre roskadt volna azon az uton, amelyen mi jártunk Trianon óta, de mi annál keményebben, annál

bizóbban nézünk az új napkelet, a magyar hajnalhasadás felé.

Egy itt tartózkodó amerikai francia újságíró irta haza a tengerentúlra ezeket a szavakat: Láttam a Szent-István napi körmenetet. Annyira a hatása alatt vagyok még most órák múlva is, hogy nehezen találom meg a szavakat. Az ezerszázados magyar történelem vonult el a szemem előtt. A társadalom minden osztályát megfigyelhettem ebben az amerikai mértékkel is szédületes felvonulásban. Belenéztem minden archa. Félek még le írni is, hogy mekkora akarást és elszántságot találtam minden férfi és minden nő

vonásaiban. Mi odahaza azt hittük, hogy Magyarországot összetörték Trianonban. Mennyire tévedtünk! Első királyuk varázslatos erejű és épen maradt jobbjra vezet most is őket. Bármilyen nagyok is a társadalmi és politikai ellentétek, ezeket teljesen elsimítja az a bizonyos ezer év, amikor nagyok és hatalmasak voltak, nem találtam olyan embert, aki meg tudott volna nyugodni a mai országhatárok között. Mi lesz itt Középeurópában, ha ez az ázsiai türelmű és európai műveltségű hatalmas tömeg egyszer megindul első király jobbján — régi határai felé?...

Az iparosok és kereskedők nagygyűlése.

Az ország több nagy városában tartott az utóbbi hetekben az iparos és kereskedő világ gyűléseit, hogy nehéz helyzetéből való kivezető utat keressen, sérelmeit megfogalmazva azokat illetékeseknek feltárja. Így célból gyűltek össze Salgótarján kisiparosai és kereskedői is f. hó 24-én délután két órakor, mialatt az egész városban egy órától öt óráig a kis műhelyek és üzletek zárva voltak.

A gyűlésen megjelentek a város vezetői dr. Förster Kálmán polgármester, Horváth László tanácsnok, Figus Béla főjegyző, Bodó János tanácsnok, Holcsek Béla főügyész, Lapszánszky János városi pénztárnok, Doman János adóhivatali tanácsnok, Madách József rendőrfogalmazó, stb. Az Omke. központját dr. Vannai Aurél titkár képviselte.

A nagy dísztermet zsúfolásig megtöltött iparos és kereskedő társadalom élén az Ipartestület és Omke helybeli vezetősége foglalt helyet az emelvényen.

Timaroczky Sándor ipartestületi elnök a magyar Hiszekeggyel nyitotta meg a gyűlést, majd felolvastatta dr. Sztranyavszky Sándor képviselő táviratát, aki halaszthatatlan elfoglaltsága miatt nem jöhetett el, de kérte a határozat közlését. Az elnök röviden köszöntötte a megjelenteket és felhívta a jelenlevőket, hogy a betérjesztett határozati javaslatokhoz szólnak majd hozzá és adják elő részlete-

sen helyi sérelmeiket is. Kérte a gyűlés tagjait, hogy méltóságteljesen és nyugodtan viselkedjenek.

A határozati javaslatokhoz előbb Zdravics Béla ipartestületi alelnök szolt hozzá. Kiragadott a határozati javaslatból néhány iparos szempontból igen fontos pontot, így a kontárkérdést, a közüzemek megszüntetését, a kartelkérdést, a kisiparos munkaalkalmazás teremtését, az adózási terhek mérséklését, az O.T.I. járuléklevonási reformját, a bányarendszer bevezetését, a pótlódó rendezését és a létminimum megállapítását. Hangsúlyozta, hogy az iparosság nem akar oly dolgot elkövetni, amely rombolást jelent, építeni akarnak, de megértést és méltányosságot kér.

Singer Gyula Omke titkár a kereskedők részéről jelentette ki, hogy a kereskedő világ nem akar zavart kelteni, csak a termelés rendjének helyreállítását kéri. Kezében A Munka múlt heti számával bizonyítja, hogy Kenéz Béla kereskedelemügyi miniszter is a kereskedőket és iparosságot tartja az ország legfontosabb fenntartó oszlopának. Salgótarján kereskedő világa ma nagy nyomorúságban van, a vállalatok nagy munkáselbocsátásai folytán; hiszen a fogyasztók 85%-a tisztviselő és munkás. Orvosolni kell a bajokat az adózás terén és az adófelszámolási bizottságba hozzá értő

„A MUNKA” TÁRCÁJA

Hogyan szoltította fel Görgei Hentzit Budavárának feladására a Szabadságharc alatt?

A magyar nemzet hadseregének diadalmas tavaszi hadjáratában minden bizonnyal Budavárának a visszavétele és elfoglalása volt a legszebb gyémánt, a leggyönyörűbb teljesítmény, mely Kossuth Lajos kormányának és a népek a lelkiületében az önálló független Nagy-Magyarország megvalósulásának fontos szép álmát határozottan megerősítette, izmos reményekre jogosította...

1849. április hó 29-én Görgei Arthur tábornok a honvédhaderők főparancsnoka és fővezére a Csallóköz és Győr irányában való általános előrenyomulást beosztotta csupán csak a VII. hadtestet meneteltette tovább az említett irányba Győr Pöltenberg Ernő vezénylete alatt. Ő maga az I. II. és III. hadtestekkel elindult Budavára felé, hogy Kossuth Lajos rendeletét az ország fővárosának felszabadítására vonatkozólag teljesíthesse.

Bajnán, 1849. május 2-án kelt napi parancsában, amely a cs. és kir. 60. számú közös gyalogezred krónikájában és történetében német szövegben föllelhető szöszertint teljes tartalommal intézkedett a csapatok felvonulására, elhelyezkedésére s hadműveleteire személyi megnevezésekkel a legaprólékosabb részletekig készítette elő a nemzet nagy májusi örömet, Budavárának a bevételét. Görgey

Arthur, akinek hadvezetői talentuma és zsenialitása ezalkalommal is szembeszökő és kiemelkedő.

A 60. számú cs. és kir. közös gyalogezred mely akkor „Wasa Gusztáv” herceg nevét viselte, nemcsak ezt a parancsot, hanem Görgey Arthur valameny katonai napiparancsait is őriz s a magyar szereznek a szabadságharc alatt tanusított fegyvertényeit s a Wasa ezrednek a magyar honvédség hadai közé került részeinek a működését is elismerésre méltó dicséretes és bámulatos hűséggel és objectivitással írja le és örökíti meg s így igen fontos és rendkívül becses történelmi adatokat nyújt a Magyar-osztrák és orosz háború 1848—1849-iki eseményeiről.

1849. Május 4. történt meg Budavárának a körülzárása.

Görgey Arthur a hadi szokás és a hadierkölcösknek megfelelőleg „arthurzi Hentzi Henrik vezérőrnagyot a budai vár parancsnokát felszoltította a vár feladására és küzdelem, vérontás nélküli megadására és átengedésére.

Levelét, mely Hentzit e tényre felhívja, a Komáromnál hadifogságba esett Stefan nevű vértés főhadnaggyal császári tiszttel küldötte el, aki a bécsi kapunál, mint hadi követ a levelet átadta s rendeltetési helyére juttatta.

E levél Görgey Arthur hazaszeretetről, a Magyar Nemzet törekvéseinek hűség és minden gyanúsítást és kételyt kizáró szolgálatáról tesz tanuságot.

Lehetetlen feltételezni oly férfiúról,

aki ily hangon ír az ellenséghez, hogy az bármikor is későbbben másként érzett és gondolkodott volna, mint a legmegingathatatlanabb magyar, aki nemzetének céljait, országának és államának az érdekeit és törekvéseit másként szolgálta volna, mint katoná, mint ahogy azt ő tette Görgey Arthur, a nagy katoná, a szabadságharc Napoleonja és fájdalom martirja is egyuttal, aki visegrádi magányában merenghetett karthausi remetebarátként a nagy és daliás idők legendás napjairól, amely legendák és hősrégék közé az ő szereplése és hadvezetésének bámulatos leleményessége és sokoldalúsága irta és szerkesztette a legheroikusabb fejezeteket, a legcsodálatraméltóbb époszokat...

Ime a levél szöszertint közlése Ujhegyi Béla nyug. m. kir. őrnagynak „Budavár keletkezése és hadtörténelmi multja” c. művéből, mely Szabó Ferenc nagyelméri róm. kath. plébános által szerkesztett „Történelmi Nép és Földrajzi könyvtárának” 50. kötetében jelent meg az eredeti német szöveghez egyutt, a román megszállás alatt szynlódó Temesváron, a Csanád-Egyházmegyei könyvsajtón 1892. március havában.

A négy évtizedes könyv sárgult lapjairól leírom, idemácsolom a levelet, mely Budavár ostromának az introitusá. iniciáléja volt.

„Tábornok!”

„Buda a magyar csapatok által körülzáróztatott s ezek csakis parancsokat várják, hogy a várat azon eréllyel támadják meg, melyet egyedül egy nemzet

élet-haláláig való önvédelmi harca minden egyes harcsoha oltani képes.

Az Ön feladata Budát hosszabb ideig tartani hiábavaló! Fogadja el tehát ajánlatomat, melyet Önnek emberiségi szempontból teszek.

Adja fel a várat!

A feltételek a következők:

Becsülétes hadifogság! A. tisztek fegyverrel, a leénység fegyver és szerelvény nélkül.

Ama tekintély, melyet én a magyar hadseregben élvezek, a függelem, melyet vasmarokkal fenntartok, saját személyi becsületelem, melyet eddigeli senkinek még Ausztriának sem volt szabad büntetlenül megtámadni, — mit önnek a Rebells csordák sikerei világosan bizonyítanak — önnek az ajánlott feltételek szigorú megtartásáért kezesskednek, mivége becsülete avamat lekötöm.

Győr, Székesfehérvár, Komárom, Nyitra, Hamzabég, a bányavárosok, igenis az egész Vág vonal kezünkben vannak; Buda a legszorosabban van körülzárólv az ugynevezett Budavár, nem vár és ön, tábornok, az osztrákok által megfoghatatlanul Don Quijote-féle feladat megoldására lett kiszemelve, melynek legtragikusabb végrehajtása is önt alig fogja a komikumtól megóvni.

És ha mindez önt meg nem rendíti, hát renditse meg azon gondolat, hogy ön magyarul hogy önnek a haza irányában azon tartozást kell leróni, mire önnek az alkalom most általam nyújtatik.

Ha ön érett, férfias megfontolás

kereskedőt kell beválasztani, ami a pénzügyi hatóság előzetes engedélyével teljesedése is fog menni. A házalási engedélyek felülvizsgálata és korlátozása is égető kérdés. Kéri a hatóságok képviselőit, hogy nyissák meg szívüket a kereskedő és iparos kérelmeknek.

Zdravica Béla ezután felolvasta a határozati javaslat alábbi tizenöt pontját:

1. A Trianoni béke revízióját.
2. A magyar kézműiparosság és kereskedelem számarányának és gazdasági súlyának megfelelő törvényhozási képviselést és ennek parlamenti biztosítása céljából az érdekképviseleti rendszer és országos listán történő titkos választás sürgős bevezetését.

3. A közüzemek teljes megszüntetését, hogy ezt a munkakört teljes egészében a kisiparosság és kiskereskedelem láthassa el.

4. A kontárkérdés radikális rendezését, oly képen, hogy a kontár szerszámait elkobozni és a tudatosan kontárral dolgozókat egyéneket is szigorúan megbüntetni.

5. A kartekek megrendszabályozását, evégből a mai karteltörvény szigorú végrehajtását.

6. A tulajdonosi megszüntetését és az adóhátralékok rendezését:

a) Az adók kezelésének egyszerűsítését, a békebeli egyszeres adózás visszaállítását.

b) A már régebben be nem hajtható adó és OTI hátralék teljes törlesztését.

c) A behajtható hátralékos adóknak, kamatmentes, öt évig terjedhető részletfizetési kedvezmény megadását. (Természetesen a folyó adók és járulékok rendszeres megfizetésének kötelezettségével).

d) A pótdókok legfeljebb 25 százalékgig legyenek kivethetők.

e) A kisiparos és kereskedőnek 1200 pengő kereseti összegnek megadóztatás alól való mentesítését.

f) Az adófelszámolási bizottság rendezését akként, hogy az érdekképviseletek számarányuknak megfelelő arányban és szakma szerint legyenek képviselve.

7. Az OTI önkormányzatának teljes jogú visszaállítását. Addig amíg ez keresztül nem vihető, a hátralékosoknak öt évig terjedhető részletfizetési határidő, kamatmentesen adassék.

8) A fizetési képesség rendezése olyképen, hogy az OTI ép oly hitelező legyen, mint minden más hitelező és csak kvótális arányban kaphassa meg követelését.

9) Követeljük a szervezetek med-

adóztatását. A Hangya és egyéb szövetkezetek kizárólag csak tagjaikat szolgálják ki és az állam minden támogatást vonjon meg tőlük.

10. Követeljük, hogy a köztisztviselők fizetése, árutartozásba levonható legyen.

11. Kivánjuk a kirakodó vásárok teljes megszüntetését, annak helyébe hónapos állatvásárok tartását, kizárólag helyi iparosok és kereskedők kirakodásával, oly értelemben, hogy a hónapos vásárok alkalmával idegenből jött kereskedők azon ne vegyenek részt.

12. Követeljük a házalás és megrendelés gyűjtésének azonnali megszüntetését, mivel ezek létérdekében veszélyeztetik a helyi iparosokat és kereskedőket, mert tökeerős milliomos cégek utazói, évenként többször elárasztják városunkat és 8-10 heti ittartózkodásuk alatt közel 100.000 pengő megrendeléseket visznek el Salgótarján és vidékéről.

13. Az iskolák és vállalatok könyvek és iparcikkkel való üzérkedésének megszüntetése. A vállalatok iparcikkeket alkalmazottjuknak sem árusíthassanak.

14. A helyi piacon fűszer, divat és luxus áruk árusításának azonnali megszüntetését.

15. A magánvállalatok ipari és kereskedelmi üzemeinek azonnali megszüntetését.

Herczog Ede az Ömke salgótarjáni elnöke még néhány helyi sérelmet terjesztett elő a végrehajtások felfüggesztése, a szállodások panaszja tárgyában, majd a Budapesti Kereskedelmi és Ipar-

kamara üdvözléttölmácsolta. **Gutfreund Antal** az élelmiszerek árának megdöbbenő emelkedésének ellensúlyozására a boletta és liszt forgalmi adó ügyében határozati javaslatot terjeszt elő. **Römer Jenő** a kirakodóvásárok megszüntetésére, de addig is a vásárnapok megváltoztatására tesz javaslatot. **Kivovics Jenőtől** politikai kérdésre csapván át, a szó megvonatott.

Általános figyelem között **dr. Varranai Omke** titkár mondotta el nagy kérdésismertre és készségre valló hozzászólását. Ismertetette a kereskedők sorozatos gyűléseit, amely gyűléseken a kereskedő világ a huszonegyedik órában való megsegítését kéri. Elismeri a salgótarjáni kereskedők és iparosok mérsékletét és méltóságteljes viselkedését. Három határozati javaslatához is pótvajaslátot terjeszt elő, az adózás, az OTI és a boletta kérdésekben. Igéri, hogy az országos Ömke a mozgalmakat teljes erejével támogatni fogja. Hiszen már a múlt heti minisztertanács határozata szerint is életbe fog lépni az országos gyűlés kérdésének legnagyobb része.

Krausz Jenő a nagyvállalatok kereskedői konkurenciájáról szólt, **Nagy Mihály** a salgótarjáni vásárlókat kéri a Salgótarjánban való vásárlásra, **Berze István** a hadirokkantak és hadiözvegyek segítségét kéri.

Timaróczy Sándor elnök zárószavaiban enuncijálja a határozati javaslatok elfogadását és a kereskedő, iparos társadalmat egységre, kitartásra hívja fel.

Ezzel a nagyjelentőségű gyűlés véget ért.

A sokgyermekes Anyák Napja Szent István ünnepén.

Salgótarján városa augusztus 20-án a városháza tanácstermében tartotta a salgótarjáni sokgyermekes anyák napját. Az ünnepségen a hivatalok, testületek és egyesületek képviselői és a közönség részéről sokan jelentek meg. Általános feltűnést keltett és külön dicsőreget érdemel, hogy a mi, szívünkhöz nőtt zászlóaljunk Holczér Hugó őrnagy vezetésével díszes és népes küldöttséggel képviseltette magát az ünnepségen. P. Marian, Ferencs Házlónok, az Északi Egyházközség plébánosának megjelenése is osztatlan örömet keltett.

Horváth László v. tanácsnok a "Hírszekegy"-gyel nyitotta meg az ünnepsé-

get. Utána ifj. Kovács Gézáne emelkedett szólásra s a nap jelentőségét magas színvonalú beszédében méltatta. „Nem éppen véletlen, hogy Szent István napjára tették a sokgyermekes anyák napját. Hiszen a magyar anyák érdeme elsősorban, hogy nemzetünk ezer éves feunállásának napját ünnepelhetjük”. „Nagyon sok anya sőt ma minden anya kitüntetésre és jutalomra érdemes volna, de mai szegénységünkben arról szó sem lehet”. „Most midőn az egykét is csak szórványosan ismerik, hisz manapság már az egy se a divat, megkülönböztetett tiszteletet, szeretetet és megbecsülést érdemelnek a sokgyermekes magyar anyák”. „Nehéz

... Arthurmi Hentzi Henrikről azt hitte a magyar hadsereg fővezére, hogy magyar...

Számtalan történelmi műben is ily beállításban, ily milióban rajzolják meg az osztrák várparancsnokot.

Válasza, amit Görgeyhez a hadikövet fél három órakor hozott ezt teljesen megdönti.

A felelet amelyet a magyar főhadiszálláson Görgey Arthur tábornok főparancsnok, Bayer József ezredes vezérkari főnök, Psota ezredes tüzérségi főnök Szodtfríed alezredes műszaki főnök Nagy Sándor József tábornok az I. hadtest parancsnoka, Aulich Lajos táb. a II. hadtest parancsnoka, Knezich Károly tábornok a III. hadtest parancsnoka jelenlétében átvett a következő volt: „Tábornok”

Önök engem, mint az úgynevezett Budavár parancsnokát, határozottan felszólítani, hogy 3. óra alatt kapitáláljak, a várat átadjam és magamat a vitéz helyőrséggel együtt hadifogolyként legkegyelmesebben elkísértessem.

Erre önnek azt válaszolom, hogy Budavár f. évi január 3-án 4-én és 5-én történt gyors elvonulásukkor ugyan nem volt vár, mit a magyar hadsereg rendetlen menekülése eléggé bizonyított, azóta azonban Buda valóban tartható helyé alakítottát át, melynek szerencséje leendő önnek leghatározottabban ellentállni.

Ennélfogva felhívom önt tábornok ur, miszerint Buda bástyáira irányzott, teljesen eredménytelen tüzelését megszüntesse mivel én ellenkező esetben kénytelen leszek néhány nap múlva Pestet szintén löveggel tüzzel megtámadni, mire oly roppant eszközök állnak rendelkezésemre, hogy Pest végpusztulásának mulhatatlanul be kell következnie, mire már

jelenleg is kényszerítetem, minthogy Pest felől lövegtüzzel vagyok megtámadva.

Különbben ki kell önnek nyilatkoztatnom hogy én nem vagyok magyar, hanem svajci és honosított osztrák, hogy Magyarország irányában nincsen kötelességem, hogy családom nincs az önök hatalmában és ha lenne is, ez latba nem esnék ez az utolsó szavam.

Én e helyet a kötelesség és becsület szerint utolsó emberig fogom védelmezni, s hogy ezáltal a szép két testvér város feláldoztatik, azért ön feleljen.”

Budán, 1849. május 4.-én.

Hentzi s. k.

vezérőrnagy és várparancsnok

E sorok szintoly szarkasztikusak, mondhatnók, hogy kihívóak, hogy ezek után meg kellett indítani Görgeinek a lövegarcot illetve a tüzérség haladéktalan actióját, ágyu harcát.

Kiderül a Hentzi leveléből az is, hogy nem volt magyar s ha az ország területén született is, de a magyar föld, a magyar levegő, a magyar érzés a magyar gondolat nem hatotta át, nem asszimilálta soha.

A városmajori „Remete” a korcsma és vendéglőben, a Magyar Hadsereg főhadiszállásán csak mosolyogtak már a labanc pöffeszkedésén.

Tizenhátnapi váltakozó szerencse és küzdelem után a vár elfoglalása hősiess védelem és éppen olyan hősiess támadás folytán május 21-én reggel 7 órakor befejezett lennyé lett.

Budavárán magyar zászló lengett.

A nép örömmámorának a vár elfoglalására következő legközelebbi vasárnapon azaz május 27-én hetedhetországra szóló népünnepevény adott kifejezést amelyen ökörsütés borcsorgás, tánc stb. tartatott.

Buda a magyaré lett ujra.

Vadkerthy Béla.

feladat ma magyar anyának lenni. Mert nekünk olyan nemzedéket kell felnevelnünk, mint amilyent elődeink felneveltek. Mert ha bennünket össze is tört az Élet, gyermekeinkbe mégis belé kell csepegtetnünk a jobb jövőbe vetett hitet”. Nagy tetszést váltott ki a költői szépségű ünnepi beszéd s az ünnepség végén lelkesen gratuláltak Kovács Gézáneknak.

Horváth László h. polgármester a hatóságok nevében hajtotta meg az elismerés zászlaját a sokgyermekes anyák előtt. A családi élet szentségéről beszélt, amelynek tisztasága kell, hogy áthassa egész életünket. Beszéde végzetével a megilletődött anyák nyakába akasztotta a nemzetiszín szallagos érmelet és kiosztotta a szerény jutalmakat.

Husz-husz pengős jutalomban részesültek: Telek Jánosné, Wágner Jánosné, Kovács Lajosné, Varga Sándorné, özv. Kiss Józsefné. Egy-egy öltözet ruhát kaptak: özv. Godó Józsefné, özv. Tóth Józsefné, Benkő Mihályné. Dr. Söldos Béla főispánunk ajándéka volt a 3 öltözet ruha és 250 drb. buzavirág, amelynek eladásából befolyt 50 P. Husz-husz pengőt a „Mansz” és a Szent Erzsébet Nőegylet, tíz pengőt az Ev. Nőegylet adományozott a nemes célra, amiért a helyről is hálás köszönetet mond az ünnepséget rendező bizottság.

A megajándékozottak nevében özv. Kiss Józsefné mondott néhány köszönő szót.

Godó Margitka, ifj. Kovács Gézáne által ezen alkalomra irt alábbi gyönyörű kis költeményt szavalta el nagy hatással:

Nagyon nehéz nekem szavakba öntenem hogy mit érez most, az én kicsi szívem.

Tele van hálával meleg szeretettel Minden anya iránt néma tisztelettel.

Magyar anya homlokán glória ragyog Könnyből és bánatból fonták az angyalok.

Szegény mártir anyá soha nem remélte hogy az anyasáért jutalom is érjel

Ő csak önfeláldozóan nevelte gyermekét Tanította szeretni hazáját, Istenét!

Nem vártak Ők semmit, hisz Ők mindig [adtak]

Amíg kifosztottan egyedül maradtak.

Lelkük minden kincsét gazdagon szórták [szét]

hogy azon épüljön fel, a jövő nemzedék!

De ezért cserébe sohasem vártak mást csak ragyogó arcot és boldog kacagást!

És most a mikor ünnepeljük Őket, az örömkönnyes, néma szenvedőket.

Gyermekei szívemnek minden óhajta: legyen rajtok mindig az Isten áldása!

A Hymnus elénekülésével fejeződött be a bensőséges, könnyeket kicsáló ünnepély. Az anyák pedig az ünnepségre felhozott gyermekekkel ezen a napon boldogan siettek haza, hogy a megbecsülés jutalmával a hétköznapi sovány ebédje helyett, az ünnep lágyabb kenyerét fogyasszák el.

Hírek és különféle

Eljegyzés. Hodlik Jucit, Osztrovich Ödönne hűgát eljegyezte Müller Dénes a Hungaria Villamossági r.-t. budapesti központi tisztviselője. (Minden külön értesítés helyett.)

Szent István király dicső emléket a hagyományosabbnál is fényesebb és magasztosabb keretek közt ünnepelte az idén a helybeli acélgvár, melynek tudvalévőleg első szent Királyunk a Véd-szentje. A szokásos és nagyszabású szent Istvánnapi kivonulás utja ez évben ugyan már megrövidült, de az abban résztvevők száma lényegesen megnövekedett, úgy hogy az acélgvári iskola tágas játszókertjét teljesen betöltötte. Az ott lévő tábori oltár előtt megjelent előkelőségek közt ott volt Fabini Henrik gyárigazgató és tisztikara, továbbá a meghívott hatóságok és hivatalok képviselői. Az ünnepi szent beszédet a ferences rend nagy szónoka P. Rész. Marián házfőnök-plébános tartotta, ki előzőleg a buzgó hívek áldozatkészségéből vásárolt négy drb. gyönyörű szép egyházi zászlót áldott és szentelt meg. Az apostoli heví Gvárdián hazafiasságtól izzó és mély gondolatokkal telt színpompás szónoklata felemelő lelkes hatást váltott ki és sokáig felejthetetlen marad. Az ünnepi asszisztenciás szent misét P.

átán mégis feltétel mellett marad: az úgynevezett Budavárát legcsökönyösebben megvédeni! Önt a lelkesült támadó csapat egyes szenvedélyes kitörései ellen magam nem védhetem, de a hadifoglyok akkor sem fognak bántalmaztatni, mivel ez lovagias hadviselési módunkkal és emberi érzetünkkel ellenkezik; ha ön azonban az úgynevezett Budavár végsőig vitt védelmével még a lánchidnak, ezen gyönyörű remekműnek megsemmisítését és Pestnek, ahonnan ön megegyezés szerint semmiféle támadást nem várhat, bombázását is egybekötné, — mely tett nyilván alávalónak nevezhető — becsületszavamat adom, hogy Buda elfoglalása után az egész helyőrség kardra fog hányátnil és én még az ön családja jövőjeért sem állhatok jót.

Ön az úgynevezett Budavár parancsnoka, de ön atya is és született magyar, gondolja meg, hogy mit cselekszik, — a haza nevében, az emberiség nevében hívom fel önt és választát legfeljebb ma délutáni 3 óráig elvárom.

Azon alávaló becsület felejtett rendszer által figyelmeztetve, miszerint osztrák részről még hadiköveteink is letartoztattak és velük ehhez képest bántak el, ezen soraim átadójával csakis egy hadifogoly osztrák tisztet választok.

Főhadiszállás Budán 1849. május 4.

Görgey Arthur s. k.

tábornok.

Ez a levél méltó volt a diadalokhoz hozzászokott s attól lelkesült hadsereg fővezéréhez. A büszkeség, fölényesség, önértzetesség bizonyos szarkazmussal labanc lenézéssel párosul ugyan, de éppen ez a hang ez tónus mutatja meg s tárja élénk Görgeynek magyar szellem-től magyar szeretettől s az ügyet az ön-feláldozás végső lehetéig odaadón szolgáló igaz magyar katonát.

Beretváspasztilla a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja.

Réz Marián házifőnök-plébános celebrálta mit az acélgyári zenekar Ursutz József karnagy személyes vezetésével régi szép magyar egyházi zeneművekkel kísért. Délután az acélgyári tűzoltóság kitűnően sikerült nyári mulatságával fejeződött be az Acélgyár Szent Istvánnapi nagy ünnepe.

Templomépítés. A Zagyvapálfalvai templomépítési akció a megvalósulás stádiumába jutott. A roznyó-egyházmegei főhatóság f. é. július hó 1-től Zagyvapálfalvát teljesen elválasztotta a salgótarjáni anyaegyháztól és Demeter Bertalant a h. plébánosi teendőik végzésével bízta meg. A hívek áldozatkészségéből, a bányatársulat támogatásával rövidesen megkezdődik a templomépítés, melyre mint legelőször Pecső és Trajbár vállalkozók kaptak megbízást a f. hó 23-án tartott egyháztanácsi ülésen. Az eredményes mozgalom elsősorban Fischer Ferenc és Beczner Pál főjegyző agilitását, ügybuzgalmát dicséri, akik évek óta kitartó lelkesedéssel álltak e nemes mozgalom élén. Az egyházmegyei kinevezés pedig Demeter lelkész személyében agilis, képzett papot juttatott az évtizedek óta templom és pap után óhajtozó jóakaratu hívőknek. Itt jegyezzük meg még, hogy a gyönyörű templomtervet dr. Fábian Gáspár hírneves műépítész készítette.

Szerkesztői üzenetek.

V. J. Beküldött tárcsa nem üti meg lapunk mértékét.

A salgótarjáni tűzoltóság kalandjai Győr sz. (szabad) kir. (kiruccanások) városában. Krónikás rigmusai.

I. ének.

Ahogy beértünk Győrnek városába, lön olyan tolongás, hogy nem fért az utcákba ablakban, balkonyon, tetőkön állottak, „Éljen Salgótarján” viváttal fogadtak. Még nagy szerencse, hogy „Mavart”-on jutatlunk, Ejha véllen éppen kocsiba fogatlunk, úgy kifogták volna mind a két lovunkat s gyalog tehattuk vón vissza az utunkat így is, ha véletlen szárnya nincs a gépnek, neki kellett volna menni a sok népnek, mert annyira tetszett mindannyiunk képe, hogy bíz nem szabadul egyikünk se élve.

Végre megérkeztünk egy nagy kaszárnyába de hát nem feküdt le senki sem az ágyba, különösen nem a jó Marinka Gábor ki ma fogadkozott, hogy kirug a hámból. Torday, Patay s Nagy János barátom elkurjantá magát szilajon néhányasor, még az intéző is rácsap a vállamra, hogy ő se jön haza, csak holnap hajnalba.

De kinek kellett itt mondani ezt kétszer, felszedelődött Duda és a Péter, aztán a Takácsok, Tóth Gyula fiával, ifjabb Meliherszik a mars trombitával. Én is fogtam magam, azt a szedte-vedte csak nem savanyodom kaszárnya-ketrecbe s hogy inspekciózott laktanya parancsnok, csóválta a fejét: betyár egy labancok, nem is gondoltam, hogy ilyen katonásan civil mulatni tud, — követem alássan. Hát hogy a városban össze-vissza járok még a bokorban is tarjánit találok.

Egyik vendéglőben nem is rossz az üzlet a mi tűzoltóink csinálják a tüzet, női zenekar volt s ahogy betoppantam zenénél a karnak, nagyobb sikert láttam. Egyszerre mit hallok, szörny' sziréna bu-
[gás,

lön hirtelen zavar, csoda lőtás-futás, ég a városházal sikong a tenger nép. Utolsó pillanat, hogy odaértünk ép. Rettenő füstfelhő, égre törő lángok, mintha el akarnák nyelni a világot, bevállom, egy kicsit én is meghökkenem, hiába volt Czirbesz s a többi közelemben, csak Pindrochot láttam, hogy sercentelt
[egyet,

Cifra és Drevenka hasonlóképen tett, aztán uccu neki jobbra-balra vágta, csak néhány pillanat és úgy rendet csináltak,
[náltak,

hogy mikorra kijött Erdély, a parancsnok nem égett ott már egyetlen zsáratnok. Nagy boldogságában sirt az egész város, de a mi kedvünk is volt olyan betyáros, hogy menten táncra perdült a Gasparik
[János.

(Folyt. köv.)

Fej-, váll- és ágyékrheumánál, ideglajásoknál, szaggyatásnál és zsabánál a természetes „**Ferenc József**” keserűviz rendkívül hasznos háziszor, mely kora reggel egy pohárral bevéve, az emésztő-csatornát jól kitisztítja. Egyetemi klinikán szerzett tapasztalatok tanúsítják, hogy a valódi **Ferenc József** viz gyors és biztos hatású, kitűnő gyomor- és bél-tisztító szer. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Meghívó. A m. kir. „Báthori István” 7. honvéd kerékpáros zászlóalj folyó hó 31-én tartja zászlóalj napját az alábbi műsorral: 1.) 9 órákor ünnepélyes Istentisztelet a vallásfelekezetek templomaiban. 2.) 11 órákor a nap méltatása és Báthori Emlékoszlop megkoszorúzása a laktanya tisztli kertjében. 3.) folyó é. szeptember hó 4.-én 14. órai kezdettel legénység-ünnepély a zászlóalj sportterén. 19. óra 30. perckor tábornok 20. órákor zenés takarodó. Salgótarján város és környékének hazafias közönségét az ünnepélyre ezuton is szeretettel meghívjuk.

Monstre-zarándoklat Szentkútra. A ferences Atyák vezetésével induló f. hó 28. szentkúti zarándoklat oly nagyszabású lesz, melyhez hazánkban legfeljebb csak a pesti — máriabenyői nagy zarándoklat hasonlítható. Ily nagyarányú tömegmozdulás még nem volt városunkban és annak üdvös hatása bizonyosan nem marad el. A vasárnap reggel 8 órákor induló vonaton kívül, még két külön vonat több mint kétezer salgótarjáni hívőt visz, kik a híres kegyhelyre zarándokolva, ott Magyarország Patrónája kegyes közbenjárását fogják kérni, hogy a jóságos Mindenható könyörüljön meg végre szegény nemzetünkön, hogy kevesebb könny és szenvedés legyen, hogy enyhüljön a nyomor és munkanélküliség, hogy vegye el már tőlünk a megpróbáltatások keserű poharát és segítse mielőbb visszazserezni édes hazánk elrabolt részeit. A zarándok különvonatok este 8 óra tájt érkeznek vissza a Nagyalomásra, honnan nyolcas soru gyertyás menetben, egyházi énekeket énekelve, zászlók alatt térnek vissza az acélgyári iskola játszókerterjében lévő tábori oltárhoz, hol rövid szent beszéd és Te Deum után a zarándoklat befejezést nyer.

Hadikölcsön. A súlyos gazdasági helyzet következtében a hadikölcsön kérdés újra fellángolt. A megszavazott, de tavaly óta ki nem utalt segélyek folyósítása megkezdődött. A lapok szerint a miniszter rendeletet adott ki a kis címletek utáni segélyek folyósítására. Ideje volna már, hogy e kérdést közmegnyugásra rendezze a pénzügyi kormányzat. Az adóterhek alatt roskadozó polgárság nem egyszer kínálja fizetési kötelezettségének teljesítésére a hadikölcsönkötvényeket, melyeknek egykori sok egzisztenciának fennmaradását ingatta meg. Vagyonok, családok lettek áldozatai a jegyzésnek s az „okosok” akik bár volt miből, de nem jegyeztek, vagyont szereztek pénzeik forgatása révén. Ez a nemzeti becsületügy vajjon mikor jut megfelelő megoldásra?

Gabonarozsda, mint a buza legveszélyesebb betegsége. A gabonarozsda már az elmúlt években is nagyobb károkat okozott, azonban az idén vidékünkön a buzatermést valószínűleg megsemmisítette. A milliárdokra menő pusztításokkal szemben azonban mégsem történt oly intézkedés, mely a jövőben hasonló pusztítások elejét venné, vagy legalább azok hatását csökkentené. Valósággal megdöbben az ember, ha visszagondol júniusra, amikor napról napra egymásután vörösödtek meg a rozsdától a gyönyörűen kilátszólt buzatábláink és a legszebb reményekre jogosító termésünk felére, egyes helyeken harmadára, sőt negyedére aszalódott össze. Ahol 15—16 mázsás termésre biztosan lehetett számítani, ott 8—10 mázsá, ahol pedig 9—10 mázsá ígérkezett, ott csak 4—6 mázsá buza termelt, ha ugyan a 68—72 kilogrammos ocsut buzának lehet nevezni. Gazdákörökben már évekkel ezelőtt sürgették egy ruzsdakutató intézet felállítását, mely az eddigi milliókra menő kárhoz viszonyítva csekély befektetéssel hasznos, nemzetmentő munkát végzett volna. A fekete rozsdá elha-

talmasodása meteorológiai viszonyokra vezethető vissza. Majusban az időjárás az átlagosnál 1—1.5 fokkal melegebb volt és kivéve a Dunántul északnyugati felét, gyakori bő esőzéseket hozott. Az a körülmény, hogy az idén a tavasz későn állott be és ennek következtében a buza fejlődésében más évekhez képest legalább egy héttel elkészt, szintén elősegítette a rozsdá kifejlődését. A júniusi rekkenő hőség és a páratelt levegő megkönnyítette az újabb fertőzést. Az ideiglenes buzatermés tanulsága tehát, hogy ha a jövőben hasonló kár elkerülését óhajtuk, a buza fejlődését minden módon sietessük: a foszfátózás ezirányú hatása ismeretes.

Kelet felé!

Irta: **Scheuer Róbert** országgyűlési képviselő.

A munkahiány csökkentése, mostanság a legfontosabb problémái közé tartozik a politikai közéletnek. De ha munkaalkalmakról beszélünk, akkor sajnos meg kell állapítanunk, hogy az utóbbi időben a külföldről mindenünne hazaküldik úgy a szellemi, mint testi munkásainkat. Különösen sokan térnek vissza Franciaországból, Amerikából. Ezt a kérdést komoly vizsgálat tárgyává kell tennünk. Itt van a hivatalos statisztika Budapestről, — hiszen főleg Budapesten vannak idegen munkások — amely azt mondja, hogy az iparral foglalkozó letelepült külföldiek száma 7550, a közszolgálati és szabad pályákon dolgozók csak Budapesten 12000 külföldi keresi meg a kenyerét. Azt is megállapíthatjuk, a hivatalos statisztikából, — hogy például február havában hány külföldinek adtak Budapesten lakhatási engedélyt. Természetesen nem tekintjük külföldinek azt a megszállt területől idejövő magyar embert, akit onnan elkergettek. Külföldi alatt valóságos külföldit értünk. Azt kellett látnunk, hogy 965 letelepedési, vagy lakhatási engedélyt adtak ki, nem turistáknak, úgynevezett világutazóknak, hanem véglegesen letelepedőknek. És ha azt 301 fővel. Szükségünk van-e erre, hogy amikor nem tudjuk a saját fajunkat itt ellátni, a saját véreinknek nem birunk munkát adni, akkor megengedjük azt, hogy külföldről ilyen beözönlés legyen? nézzük, hogy ezek között melyik ország van a legerősebben képviselve, megállapíthatjuk, hogy Lengyelország a legerősebb.

En nem bánom, ha a külföldi idejón és olyan tökélt hoz magával, amelynek kamataiból itt bőségesen meg tud élni s ha azt a tökélt itt a gazdaság rendelkezésére bocsátja. De ebben a 900-as és 300-as számban egyetlen egy nincs olyan, aki hozott volna. Ez mind csak vinni, csak megtollasodni akar, csak könnyen élni.

Nézetem szerint a munkaalkalmak teremtetéséhez tartozik az idegenforgalom is. És én valahogy úgy nézem, hogy a mi idegenforgalmi propagandánk nem a helyes uton jár.

A mi idegenforgalmi propagandánk teljesen nyugat felé — mondjuk, Bécs,

Franciaország, Angolország felé — irányul. Ezt nem tartom egészen helyesnek, mert utóvégre, lehet, hogy a mi fővárosunk, a mi országunk a legszebb, hogy a mi fürdőink valamivel jobbak, mint a külföldi fürdők, de nyugateurópainak kevés olyant nyújthatunk, ami messze túlszárnyalja kulturában azt, amit ő láthatott már.

Ami nálunk teljesen el van hanyagolva, azt a propaganda messze kelet felé, ahol jobban ismernek bennünket magyarokat, mint nyugaton. Barátaim, akik jártak a Kaukázusban, jártak Indiában és Törökországban, mesélik, hogy ott hogyan tartják a magyar rokonságot és hogyan áhítoznak az után, hogy még jobban informálva legyenek rólunk, hogyan áhítoznak az után, hogy hívjuk ide őket. Ezeknek tudnánk is nyújtani valamit, fürdőt, orvost, stb. s akkor nem kellene olyan propagandát csinálni, hogy „lessék három napra Budapestre jönni” mert ha azok jönnének ide, hosszabb időt töltenének itt.

Egészen bizonyos vagyok abban, hogyha itt kifejlődnek a keleti idegenforgalom, ez volna a nyugati idegenforgalom megindítója is.

Idegenforgalmunk emelése és ezzel a munkanélküliség csökkentése érdekében tehát, főleg kelet felé kell propagandisztikus szereinket kiépíteni és diplomáciáknak mindent elkövetni, hogy a könnyen megvalósítható keleti idegenforgalmunk mihamarabb és minél szélesebb mederben meginduljon.

Kertészeti kiállítás Szegeden.

A Délmagyarországi Kertészeti Egyesület Szegeden szeptember 7—12-ig rendezi kertészeti kiállítását. Kiállításra kerülnek virágok, gyümölcsök és a kiválóan híres szegedi lacsmeték. A kertészeti kiállítás kapcsolatban a Magyar Nők Szent Korona Szövetsége ugyanabban az időben kisipari, háziipari és iparművészeti kiállítást rendez. A nagyszabású kiállításra jelentkezni lehet a Kertészeti Szövetség (Budapest, IX. Üllői-ut 1.) és a Délmagyarországi Kertészeti Egyesület (Szeged, Honvéd-tér 8) elnökségénél.

A nemzetközi tejj piac helyzete.

A svájci gazdaszövetség árhírszolgálati osztályának jelentése szerint a későn megindult zöldtakarmányozás miatt az év második negyedében a piacra kerülő tej mennyisége az előző év megfelelő negyedéhez viszonyítva csökkent. Az általános gazdasági válság következtében alaposan csökkent vásárlóképesség egyidejűleg újabb nehézségeket okozott a tej és tejtermékek elhelyezésében. Az egyes államok folytán érvényre jutó önellátó törekvése, a devizaforgalom korlátozása, a behozatal kontingentálása és vámügyi intézkedések gátolják a sajt és vajkereskedelem lebonyolítását a kiviteli államokban. Ezenkívül a többi élelmiszer lényeges olcsóbbodása is erős nyomást gyakorol a tejtermékek árára. A sajt és vajüzlet kedvezőtlen alakulása is érezhető volt a tejjacian úgy, hogy a csökkent termelés ellenére hanyatló irányzat jutott érvényre. A jövő áralakulásnak kilátásai bizonytalanok.

SZÜLŐK FIGYELMÉBE!

Tisztelettel értesitem az iskolágyermek szülőit, hogy az iskola igényre üzletemet frissen felszereltem és nagy választékot tartok:

gimnazista, polgárista és elemista bőr és vászon táskákból ugyancsak hátizsákokból és kézi kasszettekben. — Nagy választékban vannak intézeti fehér pické, flaneltakarók és vattás paplanok.

Polgárista leány egyenruhák, gimnazista bársony sapkák, Bocskay leány és előírások polgárista fiú sapkák, tornanadrágok és tornacipők gyári lerakata. — Zsebkendők, harisnyák, ruhaszámok és betűk állandóan kaphatók.

Az igazolványos tisztviselőknek 5%-os készpénz engedmény!

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás!

Szabott árak:

Mint ezen cikkekben egyedül álló kereskedő szíves pártfogást kér

vitéz DONÁSZY GYÖZŐ

Magyar Divatáruháza. — Salgótarján.

Nem nyugszanak.

Egyhónapja mindössze, hogy a magyar igazságszolgáltatás elé kerültek és csufosan meghaltak azok a felbérelt kommunisták, akik Moszkva utasítására fel akarták börtöni a rendet Csonkamagyarországon, hogy ismét a söpredék és megköttyösödött gonosztevők uralkodását szabadítsák rá az agyonsanyargatott magyar népre. Bár tudták, hogy az alattomos munka és a lélekkló rendszer nem pihen meg és nem elégzik meg a váratlan kudarccal, mégsem mertük azt hinni, hogy ilyen gyorsan találjanak utódokat az akasztófára került vezérek helyére. A rendőrség ismét leleplezte és ártalmatlanná tette a kommunisták közénkküldött újabb vezetőit akik határtalan elbizakodottságukban tovább folytatták elődeik munkáját, bár elkészültek arra is, hogy életükkel fizetnek merészségükért. És hogy mégis vállalták ezt a megbízatást, annak különös okának kell lennie. Mert vértanúk csak születnek, ha van olyan magasztos eszme, amely mellett eltörpül minden egyéni érdek és csak a lélek uralkodik az emberen. Ezt azonban nem lehet ráfogni még a legjobb akarat sem Lenin követőire, akiknek a szeme előtt csak az anyag, a haszon és jólét elérése lebeg. Lehetetlen eszmei célokat belemagyarázni azoknak a tetteibe, akik csak rabolni, ölteni és könyvet fakasztani tudnak, akiknek évtizedek munkája nyomán sem fakad jólét és nem csengett önfeléd, boldog kagacás.

Ezek az akasztófa jelölt kommunisták vezérek csak azért vállalhatták ezt a kockázatos feladatot, mert abban reménykedtek, hogy alattomos munkájukat eltitkolhatják és majdan dolguk végeztével visszazökhethetnek a „kommunista paradicsomba”, ahol elveikkel ellentétben megkapják busás jutalmukat és a „proletárok” véres verejtékéből kisajtolt arannyal gondtalanul élhetnek, vagyis azok — „burzsujok” — akarnak lenni, akik ellen eszközökben nem válogatva izgatnak esztendőnkön át. Ez lehet az egyik okuk, a másik pedig a kényszerűség. A rendőrség hiteles megállapításai szerint ugyanis ezek a sejtiszervező vezérek egytől-egyig olyan megrögzött bűnözők, akik még a szovjet törvényeivel is hadilábon állnak. Oroszországban is ég a föld a talpak alatt, mivel pedig másképpen nem menekülhetnek, válladják az ilyen munkát is, melynek sikeres befejezése után elfelejtik gasságaikat, sőt pénzt is kapnak. A népbiztosok markában van az életük orosz földön is, máshol is, nincs más menekvésük, tehát behunyt szemmel rohannak a veszedelembé.

Ne keressük tehát a felemelkedettséget és eszmei rajongást a gombamódra szaporodó kommunista vezetők lelkében. Egy huron pendül a legkisebbtől a legnagyobbig valamennyi. Egy a céljuk: minél alaposabb munkát végezni és utána megérdemelt „nyugdíjba” vonulni, hogy a romok és sírok között gondtalanul élvezhessék azt a jólétet és pénzt, amely ellen acsarkodtak és lázítottak elvetemült gonoszszággal.

Egy szoba, konyha, előszoba, kamrás lakás kerestetik, lehetőleg utcai, egészséges, tiszta és a város közepe táján. Választ szerda délig „A Munka” nyomdájába kéretik.

Perpetuum és Kalor,

valamint mindenféle folytonégó kályhák, szakszerű javítását éves gyakorlatlaltal garanciával olcsón vállalkoz.

Trajbár Jenő
lakatos, Tátra-u. 30.

Pályázati hirdetmény.

A Salgótarjáni Keresztény Iparosok Szövetkezeténél november 1-én megüresedő pénztárosi állásra pályázatot hirdetünk.

Csak salgótarjáni illetőségű és lakos és négy középiskolát végzett egyén pályázathat vevszük figyelembe.

Iskolai és működési bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeket szeptember 18-ig adandók be személyesen az üzletvezetőnél, ahol a részletes feltételek meg tudhatók.

Salgótarján, 1932. augusztus 26.
az Igazgatóság.

Katonai sportverseny. Salgótarján helyőrsége a balassagyarmati m. kir. „Leiningen Károly” 6. honvéd kerékpáros zászlóalj bevonásával folyó hó 28, 29 és 30-án tartja évi sportversenyét. 1.) Augusztus hó 28-án 8 órától tiszti és legénységi lövészverseny a karancsi lövöldén. 2.) Augusztus hó 28-án 15 órai kezdettel legénységi ökölvívás a zlj. sporttérén. 3.) Augusztus hó 29-én 8 órai kezdettel atlétikai verseny, síkfutás, staféta stb. az SBTC pályán. 4.) Augusztus hó 30-án 8 órai kezdettel legénységi katonai versenyszámok, akadályfutás, árokugrás, kézigánát dobás stb. a zlj. sporttérén. Ezen sportversenyre az érdeklődő polgári közönséget szívesen látja a helyőrség tisztikara.

Kormányzói elismerés

egy volt salgótarjáni tanító munkája iránt. A „Csongrádi Ujság” augusztus 18-án megjelent száma közli:

Deák Tamás volt felsőkereskedelmi iskolai tanár — aki az 1927/29 tanévben a salgótarjáni III. ker. áll. el. iskola tanítója volt — Csongrád megyei város polgármestere a hét folyamán értesítette az öt legfelsőbb helyről ért elismerésről:

A Kormányzó Ur Ö Főméltósága „Vezérkönyv a magyar hangsúlyos olvasás módszeres megtanításához” című munkájának felajánlásáért, a kabinetiroda 7609/1932. számú értesítése szerint köszönetét fejezi ki.

Amidőn erről Tekintetességemet értesitem, megragadom az alkalmat, hogy értékes munkájának Csongrád városa és saját részemre történt megküldéséről szintén hálás köszönetemet nyilvánítsam.

Értekes munkáját a városi könyvtárban helyeztem el.

Csongrád, 1932. évi augusztus 13.

Csemegi s. k.
polgármester.

Itt említjük meg, hogy Deák Tamás a legfelsőbb állami elismerésben ezúttal már másodikban részesült.

Mint lapunk volt munkatársa jelenti: a legmagasabb elismerésben első ízben még akkor részesült, amikor annak öröme és emlékeztetése, hogy a Nagy Sándor magyar nemzeti pedagógiai rendszerü — rosszul „gyors”-nak nevezni szokott, a valóságban azonban a takarékos írást, Kiskundorozsma-Karaho-mok puszta az állami elemi népiskola III. osztályától kezdve sikerült beállíttatnia a gyakorlati tanítás, a népművelés, a gyermekvédelem: a munkaerő, ideg, nyugalom, munka — és türelmi idő és az anyaggal való takarékoskodási elv és a hiányzó tankönyvpótlás szolgálatába az 1925.—27. tanévben, elemi iskolai tanítványaival szép és gyorsírással diszidolgozatot készített, azt a Kormányzó Ur Ö Főméltóságának hódolata jeléül fölajánlotta s amely diszidolgozat a 30/1927. K. J. sz. alatt a Kormányzó Ur Ö Főméltósága által a legfelsőbb köszönettel fogadtatott.

Mint emlékeztet még, amikor az 1927.—29 tanévben Deák Tamás itt Salgótarjában mint tanító a III. ker. állami elemi iskolánál működött tanítványai között a gyorsírást népszerűvé tette, az országos szabatos szép és gyorsírásversenyn számos tanuló részesült kitüntetésben. Míg 1929. tavaszán amint az egységesen tanítani kötelező Nagy Sándor — Radnai rendszertől az eredeti Nagy Sándor rendszerhez tért vissza-reformálás közben és annak alapfokát, a Népszerű gyorsírást fejlesztette ki helyes magyarság, helyes írás szerint és szabatos, amely vívmányról hírt elsőnek a „Munka” adott.

E gyorsírási revízió szerkesztése közben a kötelező gyorsírási elődje, az eregeti Nagy Sándor rendszer alapfoka oly nagy átalakításon ment keresztül, hogy az az 50%-t tökéletesítő s egyben magyarosító elvek hozzáadásával már 100%-ig általánosan-egységesen taníthatóvá és függetlenül olvasható szöveget nyújtó, fajtázta magyar tudományos értékű alapos alapu magyar írássá kiépült, miáltal a Nagy Sándor — Deák rendszer vált. A Csongrádi Téli Gazdasági Iskola Ifjúsági Önképző Kör kebeléből alakult gyorsírástanfolyamon 1931/32. tanévben ezt tanulták meg „páratlan szép eredménnyel.” A tanfolyam befejeztével rendezett szabatosírási versenyen kitüntetésben részesül 19 tanuló: köztük 3—4 elemi végzettségű is.

Meghívó. A Vasutasok Országos Gazdasági Egyesületének Zagyvapálfalvai Csoportja szeptember hó 4-én este 8 órai kezdettel a „Hangya” szövetkezet kerthelyiségében műkedvelői előadással egybekötött nagyszabású táncmulatságot rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Szinre kerül: Tyukot lopott a cigány. Helyárak: Fenntartott hely 1 pengő, L hely 80 fillér, II. hely 50 fillér. A tiszta jövedelem részben a VOGÉ helyi csoport, részben a felépítendő róm. kath. templom alapjára fordítatik. Elsőrendű cigányzene.

Az egyesült Keresztény Nemzeti Liga balassagyarmati osztálya augusztus 21-én hazafias ünnepélyt rendezett Herencsény és Cserhátsurány községekben. Az ünnepélyeken Marnó Tivadar, a Liga főtitkára, mondott beszédet. Vitéz Honti Sándor tároga-ton kuruc nótákat adott elő, majd Gáthy Elemér és Zoltán magyar dalokat énekeltek banjo- és hegedű kísérettel. Az ünnepélyeken résztvevő nagyszámú közönség a Hiszekegyet és a Hymnuszt énekelte el.

Biztos megélhetés. Fő utvonali forgalmas bányaközségben 45 éve fenálló üzletház jelenleg is korsma és fűszerüzlet van benne, minden elfogadható áráért eladó. Cim a kiadóban.

A kereskedelmi miniszter leirata a piaci helypénz ügyében. A piaci és vásári árusoknak régi panasza volt, hogy a helypénzek aránytalanul magasak igen sok helyen. A kereskedelem-ügyi miniszter most az általános panaszok orvoslására tervbe vette, hogy a vásári és piaci helypénzeket mérsékeljék. Ebből a célból leiratot intézett valamennyi vármegyei alispáni hivatalához s utasította azokat, hogy állapítsák meg, vajjon az élelmiszerek árának csökkenésével nem lettek-e aránytalanul magasak a vásári és piaci helypénzek. A minisztériumban most dolgozzák fel a beérkezett adatokat.

Egy külön álló ház, üzlethelyiséggel a Fő-utcára, pékkemencével és raktárral Somoskőújfaluban örökáron eladó, vagy június 1-től bérbeadó. Érdeklődni lehet a Salgótarjáni Takarékpénztárnál.

Szikvizgyáramat nagy vevőkörrel és komplett felszereléssel bérbead-nám kiterjedt ismeretű keresztyén egyének. Teljes című és kimerítő személyi adatokat tartalmazó érdeklődést veszek csak figyelembe, mit „MEGBIZ-HATÓ” jelíggel a kiadóhivatal továbbít.

Hirdetmény.

Közhirre tetelik, hogy a zagyvai volt urbéres birtokosság Zagyvaróna köz-ség határában fekvő s állami ellátás alatt álló erdő és kopár területén cca. 250 kat. holdon gyakorolható vadászati jog Zagyvaróna községében 10 évre haszon-bérbe lesz adva. Részletes feltételek nevezett birtokosság elnökénél és a salgótarjáni m. kir. erdőhivatalnál bármikor megtekinthetők. Árverés helye és ideje: Zagyvaróna községében 1932. szeptember hó 1-én d. e. 10 órakor. Kiküldési ár 40 pengő, bánatpénz 10 pengő.

Zagyvaróna, 1932. augusztus 25.
Urbéres elnök.

HIRDESSÜNK

A Munka

politikai hetilapban.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

27 Sz. 28 V.

Megzavart esküvő
vagy a
hivatalan bébi

Kieg: Vigjátékok.

31 Sz. 1 Cs.

Carló Aldini bravur-filmje
Az első csók.

Fox varázsszönyegen
a világ körül

3 Sz. 4 V.

Jönl Jönl
LILÍOM
Molnár Ferenc világ-hírű színműve.

Kezdetek: szerdán, csütörtökön és szombaton este fél 9 vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor.

SPORT.

DVTK—SSE 3:1 (2:0)

Magyar Kupa mérkőzés.

A SSE ismét bebizonyította azt, amit már régen hangoztatunk, hogy a lehető legkisebb reményekkel indulhat csak neki az egy hét múlva kezdődő bajnoki szezonnak. A hétről-hétre rosszabbodó SSE igazán nem érdemli meg, hogy leg-ujabban elszenvedett vereségére enyhítő körülményeket keressünk, noha igaz az, hogy a DVTK-t még sohasem sikerült saját otthonában megadást bírnia, még akkor sem, mikor formájának teljességében volt és hasonlíthatatlanul nagyobb játékerőt képviselt mint a DVTK.

Egy hét múlva fogja játszani a SSE a meginduló új szezonnak első bajnoki mérkőzését és első ellenfele a Pécési TK lesz, melytől tavasszal is — amikor még hasonlíthatatlanul jobb volt — 9:3 arányu súlyos vereséget szenvedett. Nem akarunk jóslásokba bocsátkozni, de aligha fog sikerülni ezúttal jobb eredményt elérnie, nem is szólva az azután következő nehéz mérkőzésekről.

Nem ismerjük a SSE belügyeit, de az szemmel látható, hogy amióta a SSE-nek nincs tréner, azóta hétről hétre, mérkőzésről-mérkőzésre rosszabb és véleményünk szerint, hogy egyenlő esélyekkel vegye fel a küzdelmet a többi szorgalmasan trenírozó és alaposan felkészült csapattal — attól máris elkésett, mert egy ennyire visszaesett csapatnak jó pár hónapi lelkiismeretes munka, szorgalom és igyekezet kell, hogy régi formáját visszanyerje.

A SSE csapata nemrégén még fogalom volt, büszkének voltunk rá, mint a mátravidék reprezentációjára, az északi labdarugó alszövetség bajnokára, ezidén alighanem meg kell elégednünk azzal, hogyha az L osztályban egyáltalában valami helyezést elér. A mátravidék eddigi legjobbjának át kell majd adnia hosszú évek nehéz munkája után kivívott helyét valamely más, sokkal kisebb sportmultu, gyengébb, de szorgalmasabb, igyekvőbb és vezetőségében lelkesebb csapatnak.

(H.)

FTC—PBÜSE 3:1 (3:0)

F. hó 21-én Füleken játszott a Pál-falvai BÜSE csapata a Füleki TC ellen és attól 3:1 (3:0) arányban vereséget szenvedett. A nem éppen hízogó eredményt menti ugyan, hogy Pálfalva tartalékosan volt kénytelen kiállni, továbbá a szokatlan füves pálya és a jó házi bíró is hozzájárultak az eredmény kialakulásához. Góllövők: Mihók (2) és Galbács FTC Ossik PBÜSE.

F. hó 28-án Gyöngyösön játszik a PBÜSE barátságos mérkőzést a GyAK csapattal. A meccset nagy érdeklődés előzi meg, mert a PBÜSE valószínű ősi csapatát állítja ki, mellyel azután egy hét múlva az SBTC ellen veszi fel a bajnoki küzdelmet.

G. L.

Salgótarján m. város polgármesterétől.
10149/1932.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy az 52. sz. OFB telek megüresedett. Felhívom mind-azokat, kik ezen telekre igényt tartanak, igényüket f. évi szeptember 7-ig a város főjegyzőjénél jelentésük be. A később érkezett igénylések figyelembe nem vétetnek.

Salgótarján, 1932. augusztus 23.

Dr. Förster Kálmán
polgármester.